

13.4.2026

Avoimen hallinnon työryhmän 11. kokous

Aika: 11.3.2026

Paikka: Teams ja nh. Neuvola, Meritullinkatu 8

Linjoilla olivat:

Leealaura Leskelä, Selkokeskus (osa Kehitysvammaliittoa)

Annina Heini, Kynnys ry

Maija Hyle, Diakonissalaitos

Eevamaija Paljakka, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Ulla Tiirilä, Kotimaisten kielten keskus

Eliisa Uotila, Kotimaisten kielten keskus

Merja Niemelä, Oulun kaupunki

Johanna Stadius, Helsingin kaupunki

Olli-Pekka Rissanen, VM, JulkICT

Markku Mölläri, VM, KAO

Paikalla olivat:

Tero Meltti, työryhmän puheenjohtaja, VM, VKO

Virpi Dufva, Valli ry

Peter Kariuki, oikeusministeriö

Katju Holkeri, VM Avoin hallinto

Pauliina Pussinen, VM Avoin hallinto

Ira Alanko, VM Avoin hallinto

Matti Kuivalainen, VM Avoin hallinto

1. Kokouksen avaus – Tervetuloa

Puheenjohtaja Tero Meltti avasi kokouksen klo 9:00. Kotimaisten kielten keskuksen uusi varajäsen Eliisa Uotila esittäytyi.

2. Vuoden 2026 työsuunnitelma

Ira esitteli ehdotuksen vuoden 2026 työryhmän kokouksien aiheista, jonka jälkeen keskusteltiin laajemmin toimintaohjelman toimeenpanosta. Kesäkuun aiheeksi ehdotettiin dialogit ja kohtaamiset, syyskuun aiheeksi uuden toimintaohjelman laadintaprosessin ideointi ja joulukuussa 2. sitoumus, eli *Luotettava tieto ja yhteistyö vahvistavat osaamista ja osallisuutta* ja siinä erityisesti mis- ja disinformaation näkökulma. Ehdotusta eri kokouksien aiheista pidettiin hyvinä ja kokonaisuuksien läpikäymistä yhdessä pidettiin tärkeänä.

Keskusteltiin keinoista luoda positiivista ilmapiiriä. Yhdeksi ratkaisuksi ehdotettiin viestintäkampanjaa avoimen hallinnon tärkeydestä. Mahdollisesta viestintäkampanjasta todettiin, että sen toteutus ja kohderyhmä pitäisi suunnitella tarkoin. Viestintäkampanja voisi nivoutua Avoimen hallinnon sitoumuksen markkinointiin. Todettiin, että aiemmin ministeriöiden kansliapäälliköt ovat sitoutuneet avoimen hallinnon periaatteisiin ja se oli onnistunut toteutus. Kesällä julkaistavat OECD:n luottamustutkimuksen tulokset voisi nivoa tähän ja se tukisi myös niiden viestien perille menemistä. Sovittiin, että tämän ehdotuksen toteutukseen palataan myöhemmissä kokouksissa.

Keskusteltiin kansalaisyhteiskunnan toimintatilasta. Tällä hetkellä osa kokee, että sananvapaus on koetuksella. Pohdittiin, miten luottamus pulaa voisi lähteä helpottamaan tai yleensäkin avata keskustelua aiheesta. Todettiin, että oikeusministeriössä valmistellaan Kansalaisjärjestövisiota, jonka avulla sanoitetaan minkälainen kentän pitäisi olla jatkossa. Avoimen hallinnon työn kytköstä tähän työhön selkeytetään.

Keskusteltiin Kansallisten dialogien vaikuttavuuden lisäämisestä. Keskusteltiin miten voisi edistää eri toimijoiden yhteistyössä järjestämiä dialogeja. Esimerkiksi VALLI ry ja MLL ry voisivat yhdessä järjestää dialogeja, jotka toisivat eri ikäluokkia keskustelemaan yhdessä. Todettiin, että etnisten suhteiden neuvottelukunnassa ETNOssa dialogit ovat nousseet keskiöön ja sitä toimintaa vahvistetaan entisestään. Yksi tärkeä kysymys on, miten dialogeissa kerätty tieto johtaa konkreettiseen toimintaan. Dialogien hyödyntämistä laajemmin valtionhallinnossa edistetään.

Keskusteltiin nuorten tulevaisuususkon heikentymisestä ja miten nuoria saisi vahvemmin avoimen hallinnon työhön mukaan. Todettiin, että huolipuheen rikastamiseksi tarvitaan positiivista puhetta ja myönteisen kuvan rakentamista sisältäen sanoitusta, miten yhdessä voimme rakentaa parempaa yhteiskuntaa. Julkisessa hallinnossa tehtävää työtä tuetaan jatkossakin. Keskusteltiin voisiko mahdollisuutta ottaa mukaan Nuorisovaltuustojen nuorisodelegaatti Avoimen hallinnon työryhmän toimintaan.

Keskusteltiin työstä virkakielen ja selkokielen ympärillä ja miten selkokielien asemaa voisi edistää enemmän. Sovittiin, että etiikka ja korruption torjunta nostetaan teemaksi jossain tulevassa kokouksessa.

Mis- ja disinformaatioon liittyen todettiin, että Sitra tekee yhteistyötä sisäministeriön ja Helsingin yliopiston kanssa (luottamus- ja turvallisuusfoorumi). Työn pohjalta syntyy suosituksia huhtikuun puolella välissä. Sovittiin, että tämän työn tuloksiin syvennyttään joulukuun kokouksessa.

3. Kansalaisjärjestöakatemia

Pauliina esitteli 18.3. tilaisuuden sisällöt ja valmistelutilanteen, jonka jälkeen hän kertoi alueellisista kansalaisjärjestöakatemioiden tilaisuuksista. Kansalliseen tilaisuuteen on ilmoittautunut yli 200 henkeä ja mukaan mahtuu vielä lisää. Tänä vuonna on tiedossa alueellisia tilaisuuksia useita syksyllä ja keskusteluja käydään uusien alueiden kanssa siitä, mitä tukea he tarvitsisivat oman alueellisen kansalaisjärjestöakatemiensa järjestelyihin.

Keskusteltiin Kansalaisjärjestöakatemiasta. Se koetaan tärkeäksi kokonaisuudeksi. Alueellisen tason toiminnan tukea jatketaan.

3. Muut asiat

Todettiin, että torstaina 23. huhtikuuta järjestetään Demokratia ja turvallisuus - Kansalaistoiminta.NYT – kehittämis- ja tutkimuspäivä 2026 Tampereella.

4. Vuoden 2026 kokoukset

Vuoden 2026 seuraavien kokouksien ajankohdat ovat:

- Ke 10.6.2026 klo 9.30–11.30 (järjestetään läsnäkokouksena)
- Ke 9.9.2026 klo 9.30–11.30
- Ke 9.12.2026 klo 9.30–11.30

Kokous päätettiin klo 11:10.